

ความคิดเห็นของครูต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของครู โรงเรียนสังกัดสททวิทยาเขตลุ่มน้ำพององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

สุชัย องค์กรนาม*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนสังกัดสททวิทยาเขตลุ่มน้ำพององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์สอน

ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนสังกัดสททวิทยาเขตลุ่มน้ำพององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นปีการศึกษา 2559 จำนวน 128 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 97 คนกำหนดขนาดโดยเปิดตารางสำเร็จรูปของเครซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) และแบบประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert)

ผลการศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนสังกัดสททวิทยาเขตลุ่มน้ำพององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น พบว่าครูมีความคิดเห็นต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยรายด้านประกอบด้วย ด้านครูผู้สอน ด้านเนื้อหา/หลักสูตร ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้และด้านการวัดผลและประเมินผล ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดสททวิทยาเขตลุ่มน้ำพององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์สอน พบว่าครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูเพศชายมีความคิดเห็นมากกว่าครูเพศหญิง

คำสำคัญ

ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง ครูผู้สอน การเรียนการสอน

* สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บทนำ

ประเทศไทยดำรงชีวิตอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ พร้อมด้วยวัฒนธรรมที่งดงาม ทุกคนมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเมตตาต่อกัน มีความรักและใช้ชีวิตอย่างกลมกลืนกับธรรมชาติ และมีความกตัญญูต่อแผ่นดินอย่างยิ่ง ภายหลังเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของกระแสโลกในเรื่องของการแข่งขันทางเศรษฐกิจเพื่อสร้างความเจริญ มั่งคั่งให้ตนเอง จนเกิดเป็นวัฒนธรรมแห่งการแข่งขันช่วงชิงความได้เปรียบทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรมตะวันตกกลาโหมเข้ามาสู่ประเทศไทยอย่างไร้ระเบียบไม่มีการจัดการต่อการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมแห่งเศรษฐกิจทุนนิยมได้เข้ามาเปลี่ยนวัฒนธรรมพื้นฐานอันดีงาม วิถีคิดของคนไทยเปลี่ยนไปอย่างเห็นได้ชัดเจน

ปัจจุบันมุ่งตอบสนองตนเองด้วยความสุขทางวัตถุมากกว่าจิตใจ แข่งขัน แย่งชิงความได้เปรียบทางเศรษฐกิจเพื่อผลประโยชน์ของตน ให้ความสำคัญกับความร่ำรวยจนลืมเรื่องของความดี คุณธรรม จริยธรรมอันดีงาม ความรัก เมตตาที่เราคนไทยเคยมีต่อกันเสมอมาในอดีต ดังเช่นคำกล่าวของ (สุเมธ ตันติเวชกุล, 2548, หน้า 9) ที่ว่า “เราได้นำเข้าค่านิยม แนวความคิดของตะวันตกมาเป็นเครื่องนำทาง จากวันที่เราก้าวไปสู่ยุคปรับเปลี่ยนจากวิถีชีวิตดั้งเดิมเปลี่ยนไปสร้างความร่ำรวยด้วยเงินทองเป็นที่ตั้ง โดยคิดว่าเราต้องสร้างความร่ำรวยให้ได้ก็พอแล้วทุกอย่างจะดีเอง เราได้เงินมาครบ แต่พร้อมกันนั้นเรากลับเสียทุกอย่าง และเราเสียสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ เราเสียคน...” เราเจริญจากการขึ้นมาจากบุคคลภายนอก ไม่ว่านักลงทุนชาวต่างชาติ นักธุรกิจที่เข้ามาซึ่งนำว่าเราต้องทำเช่นนั้น เช่นนี้จึงจะเป็นประเทศที่มั่งคั่ง ทันสมัย แล้วเราก็หลงว่าเรานั้นเก่งที่สร้างตึกใหญ่ๆ ได้ เรามีเงินที่ไหลเวียนแต่ละวันมหาศาล เราคงจำกันได้ว่าเมื่อประมาณ ปี 2530 - 2540 เรามั่งคั่งขนาดไหน แต่ผลสุดท้ายที่เราได้รับคือความล้มละลายทางเศรษฐกิจอย่างมหาศาลเกินเยียวยา ส่งผลไปสู่ความล้มเหลวด้านอื่นๆ เช่น การล้มเหลวทางครอบครัว ทางวัฒนธรรม ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเป็นที่ประจักษ์ว่าความเจริญของประเทศจะยั่งยืนถาวรได้นั้นจำเป็นต้องอาศัยพื้นฐานที่มั่นคง

การศึกษา นั้นเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมความคิดสู่การปฏิบัติ สร้างสรรค์ตลอดจนสามารถแก้ไขปัญหาได้ (ก้องเกียรติ โอภาสวงการ, 2546, หน้า 120)

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวดี พอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาต่างๆ มาใช้ในการวางแผน และดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต และ

ให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549, หน้า ๙)

การดำเนินการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาเป็นหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วนทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษา ที่จะต้องดำเนินการขับเคลื่อนโดยเฉพาะระดับโรงเรียน ซึ่งเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติการที่สำคัญที่สุด เพราะผลการจัดการศึกษาขึ้นอยู่กับปฏิบัติงานของโรงเรียน ภารกิจหลักของโรงเรียน คือ การจัดการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร คือ คุณภาพที่พึงประสงค์ทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อมุ่งสู่คุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาที่พึงประสงค์ ต้องอาศัยกระบวนการสำคัญประกอบด้วย กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศการศึกษา ซึ่งทั้งสามกระบวนการมีความสำคัญทัดเทียมกัน โดยเฉพาะกระบวนการนิเทศการสอนเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของกระบวนการบริหารการศึกษาเพราะเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพด้านการเรียนการสอน

ด้วยเหตุนี้สถานศึกษาและครูจึงมีหน้าที่สำคัญที่จะต้องพัฒนาให้นักเรียน นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจ มีลักษณะนิสัย เสริมสร้างจิตสำนึกให้เกิดการเรียนรู้ในวิถีทางที่ถูกต้องและสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข และโดยเฉพาะครูทุกคนเป็นผู้มีบทบาทในการนำเอาหลักปรัชญาการดำรงชีวิตที่เหมาะสมมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการน้อมนำ “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อเป็นการนำเสนอแนวคิด หลักการที่เป็นระบบ เป็นการเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจให้นักเรียนมีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์ และมีความรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน มีความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบ เพื่อให้เกิดสมดุลและพร้อมรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากสังคมโลกได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการเรียนการสอนของครู โรงเรียนสังกัดสทศวิทยาเขตลุ่มน้ำพององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ซึ่งจำแนกตามสถานสภาพของครู ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอน

ขอบเขตของการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ คือ ข้อมูลส่วนบุคคลของครูในโรงเรียนสังกัดสทศวิทยาเขตลุ่มน้ำพององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การสอน และตัวแปรตาม คือ การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการ

เรียนการสอนตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนสังกัดสททวิทยาเขตลุ่มน้ำพององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ซึ่งแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านเนื้อหาและหลักสูตร ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสททวิทยาเขตลุ่มน้ำพององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำนวน 128 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสททวิทยาเขตลุ่มน้ำพององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 97 คน ส่วนการเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามเพศของครู

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) โดยมีข้อคำถามเกี่ยวกับ เพศ และระดับการศึกษา ประสบการณ์สอน ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนสังกัดสททวิทยาเขตลุ่มน้ำพององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นประกอบด้วย ด้านครูผู้สอน ด้านเนื้อหาและหลักสูตร ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล

ในการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของครู และร่างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาต่าง ๆ ตามกรอบ ที่กำหนดไว้แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องครอบคลุมเนื้อหาสาระความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหา จากนั้นนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยนำมาคำนวณค่า IOC (index of item objective congruence) และปรับปรุงเนื้อหาให้ได้คุณภาพ เมื่อได้แบบสอบถามที่ได้คุณภาพแล้ว นำไปทดลองใช้กับครูในโรงเรียนสังกัดสททวิทยาเขตลุ่มน้ำพององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นจำนวน 30 คน และนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 116-119) ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยรวม 0.91 และนำแบบสอบถามที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้เก็บข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล เริ่มจากการขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงถึงครูในโรงเรียนสังกัดสหวิทยาเขตลุ่มน้ำพององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง แล้วนำแบบสอบถามกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วนำมาคำนวณค่าทางสถิติ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาจัดระเบียบข้อมูล ลงรหัสและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 116-119)
2. สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไป โดยหาร้อยละ (percentage) หาค่าเฉลี่ย (mean $\bar{X}$) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05
 - 3.1 การทดสอบสมมติฐานความแตกต่างเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการเรียนการสอนของครู โรงเรียนสังกัดสหวิทยาเขตลุ่มน้ำพององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกัน ใช้สถิติ t -test (independent sampling)
 - 3.2 การทดสอบสมมติฐานความแตกต่างเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการเรียนการสอนของครู โรงเรียนสังกัดสหวิทยาเขตลุ่มน้ำพององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นที่มีประสบการณ์สอนและกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอนต่างกัน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one way ANOVA)
 - 3.3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ในกรณีที่ผลการทดสอบความแปรปรวน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยใช้สถิติ t -test (independent sampling)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามความต้องการของครู โรงเรียนสังกัดสหวิทยาเขตลุ่มน้ำพององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 97 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง ระดับการศึกษาปริญญาตรีมากกว่าปริญญาโท โดยมีประสบการณ์สอนน้อยกว่า 6 ปีมากที่สุด รองลงมาคือ 6-10

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูในโรงเรียนสังกัดสหวิทยาเขตลุ่มน้ำพอง องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ที่มีต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของครู พบว่าครูมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน และระดับมากที่สุดอันดับ 1 คือด้านที่ 1 ด้านครูผู้สอน เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านเนื้อหา/หลักสูตร ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ศึกษารายข้อของแต่ละด้าน มีดังนี้

2.1 ด้านครูผู้สอน กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูในโรงเรียนสังกัดสหวิทยาเขตลุ่มน้ำพอง องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีความคิดเห็นต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนด้านครูผู้สอนในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูมีความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด 10 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูควรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รองลงมา การจัดการศึกษาในสถานศึกษาควรนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาเป็นส่วนสำคัญ ในการศึกษา ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิดและแนวปฏิบัติให้ดำเนินไปในทางสายกลาง

2.2 ด้านเนื้อหา/หลักสูตร กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูในโรงเรียนสังกัดสหวิทยาเขตลุ่มน้ำพอง องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีความคิดเห็นต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนด้านเนื้อหา/หลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าครูมีความคิดเห็น อยู่ใน ระดับมากที่สุด 10 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เป้าหมายของหลักสูตรแกนกลางมีความสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รองลงมา คือ ครูควรสอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในวิชาที่สอนเสมอตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถประยุกต์ใช้ได้กับทุกกลุ่มสาระ

2.3 ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูในโรงเรียนสังกัดสหวิทยาเขตลุ่มน้ำพอง องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีความคิดเห็นต่อการ นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูมีความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด 10 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายทำให้นักเรียนมีความรู้เข้าใจในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงได้ง่ายขึ้น รองลงมา คือ ครูควรจัดกระบวนการเรียนรู้โดยพิจารณาเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล และความสามารถตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรประกอบด้วยด้านเนื้อหาและปฏิบัติเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่กันไป

2.4 ด้านการวัดผลและประเมินผล กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูในโรงเรียนสังกัดสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น มีความคิดเห็นต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนด้านการวัดผลและประเมินผล ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 10 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เมื่อผู้เรียนมีการนำความรู้ไปใช้ ควรมีการจัดนิทรรศการแสดงผลงาน รองลงมา คือ แบบสังเกตพฤติกรรม เป็นเครื่องมือที่ใช้ ในการวัดผลและประเมินผลเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้ปกครอง และชุมชนควรมีส่วนในการร่วมวัดผลและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น กององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การสอน สรุปผลได้ดังนี้

3.1 ครูเพศชายและเพศหญิงในโรงเรียนสังกัดสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น กององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีความคิดเห็นต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าครู ที่เพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ในด้านเนื้อหา/หลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยครูเพศชาย มีความคิดเห็นมากกว่าเพศหญิง

3.2 ครูในโรงเรียนสังกัดสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น กององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์สอนต่างกันมีความคิดเห็นหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น กององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น กององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านครูผู้สอน ด้านเนื้อหา/หลักสูตร ด้านการกระบวนการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล ทั้งนี้เป็นเพราะว่าครูผู้สอนเห็นความสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้นักเรียน ด้วยเหตุนี้ครูจึงมีหน้าที่สำคัญที่จะต้องพัฒนาให้นักเรียน มีความรู้ความเข้าใจ มีลักษณะนิสัย เสริมสร้างจิตสำนึกให้เกิดการเรียนรู้ในวิถีทางที่ถูกต้อง

และสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข และโดยเฉพาะครูทุกคนเป็นผู้มีบทบาทในการนำเอาหลักปรัชญาการดำรงชีวิตที่เหมาะสมมาปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน ให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์ และมีความรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน มีความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบ เพื่อให้เกิดสมดุลและพร้อมรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากสังคมโลกได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตมิน ทองพิมพ์ (2550) พบว่า ครูนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ โดยการเน้นให้นักศึกษาได้วางแผนการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จะเน้นให้นักศึกษามีส่วนร่วม รู้จักประหยัด ประหยัดการใช้สื่อการเรียนรู้ และวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สรสิทธิ์ พรณวงค์ (2551) พบว่า ผลการวิเคราะห์กระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนนาหว้าพิทยาคมผู้บริหารใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วม โดยบูรณาการความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่าครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดทำด้านเนื้อหาหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยสามารถใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของครู โรงเรียนสังกัดสภามหาวิทยาลัยขอนแก่นต่อไป

1. ด้านครูผู้สอนควรใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักคิดและแนวปฏิบัติให้ดำเนินไปในทางสายกลาง เพื่อเป็นแบบอย่างให้แก่ผู้เรียน และนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตโดยผู้บริหารจัดอบรมการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเชิญวิทยากรมาให้ความรู้และแนะแนวทางจัดกิจกรรม เช่น กิจกรรมเปลี่ยนขยะเป็นสินทรัพย์ กิจกรรมผักสวนครัวรั้วกินได้ เป็นต้น เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตในทางสายกลางอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรประกอบด้วยด้านเนื้อหาและปฏิบัติเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่กันไป เพื่อเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ใช้

เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนให้มีประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยผู้บริหารต้องกำกับติดตามการเรียนการสอนของครูผู้สอนด้วยทักษะผู้บริหารด้านการบริหารงานวิชาการ ประชุมคณะครูบุคลากรเพื่อชี้แนะแนวทางแนวปฏิบัติด้วยเป้าหมายที่ตรงกัน ดำเนินงานในทิศทางเดียวกันดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของครู โรงเรียนสังกัดสหวิทยาเขตลุ่มน้ำพององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของครูในต่างโรงเรียนและต่างสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อให้ทราบว่าครูในต่างโรงเรียนและครูในต่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษามีความคิดเห็นของครูต่อการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของครูแตกต่างกันอย่างไร

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *แนวทางการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัด*

การศึกษาใน สถานศึกษา. พฤษภาคม 2550.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.

ก้องเกียรติ โอภาสวงการ. (2546). *วิพากกรรมเศรษฐกิจ 2540* : บทเรียนจาก สปร. 1.

[ฉบับ ศสปป.]. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการการศึกษาและเสนอแนะมาตรการ

เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบการเงินของประเทศ 1 [สปร. 1].

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. (2549). *เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร?*

(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : กลุ่มงานเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการ

พัฒนาการเศรษฐกิจพอเพียง.

ทิสนา เขมมณี และคณะ. (2545). *กิจกรรมการปลูกฝังค่านิยมเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับ*

เด็กปฐมวัยและประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : เมธิทิปส์.

ทิสนา เขมมณี. (2550). *ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*.

กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์วิทยาลัย.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา*. กรุงเทพฯ :

ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ.

ธารัง บังศรี. (2532). *ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบพัฒนา*. กรุงเทพฯ : เอร่าวันการพิมพ์.

ประคอง วรรณสูตร. (2538). *สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 2).

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์. (2549). *เศรษฐกิจพอเพียงและการประยุกต์ใช้ด้านการศึกษา*.

โครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง.

วิเศษ ชินวงศ์. (2544). *การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ*. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.

วุฒิชัย ประสารสอย. (2545). *การใช้เทคโนโลยีการจัดการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ : บัณฑิตพิมพ์.

สมพร เทพสิทธิ์. (2549). *การเดินทางรอยพระยุคลบาท เศรษฐกิจพอเพียงช่วยแก้ปัญหาความยากจน*

และการทุจริต. กรุงเทพฯ : ธรรมสาร.

ชัยรินทร์ ชัยวิสิทธิ์. (2545). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อสร้างเสริมค่านิยม*

ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงให้นักเรียนและชุมชนด้วยโครงการอาชีพ.

วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ฐิติน ทองพิมพ์. (2550). *สภาพการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ของ*

ครูวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตร

มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พัฒนากรณ์ ฉัตรวิโรจน์. (2545). บทบาทของครูในการส่งเสริมความรู้เศรษฐกิจพอเพียง
 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์
 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สรสิทธิ์ วรรณวงศ์. (2551). การ บริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแนวปรัชญา
 ของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนนาหว้าพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 นครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.